

Életmód és társadalom a két világháború között Magyarországon

Talán a dédszüleid is ott voltak

Javasolt feldolgozási idő: 35 perc

1. feladat

Te egy újságíró vagy, akinek cikket kell írnia a középosztálybeli családok pénzbeosztásáról, hogy hasznos tanácsokat tudjon adni a fiatal háziasszonyoknak, akiknek ebben még nincs tapasztalatuk. A cikkhez jegyzeteket kell készítened, elsősorban az érdekel téged, hol tudja megfogni a pénzt egy jó háziasszony. Milyen turpisságokkal lehet a kötelező elvárások mellett a korban egy kis pénzt megtakarítani? A forrásrészlet elolvasása után készítsd el a jegyzetedet!

Középosztály - úri középosztály

Voltak dolgok, amin lehetett, és voltak, amin nem lehetett spórolni. Nem lehetett a lakáson – még az is számított, hogy melyik kerületben, illetve utcában, hányadik emeleten, udvari vagy utcára néző lakásban, és két-három vagy négy szobában lakik-e az ember. Budapesten a jó polgári lakás minimum két szobából, hallból plusz cselédszobából kellett álljon. Magasabb rangú köztisztviselő azonban ragaszkodott a 4 szobához. A lakásideál a nemrég épült, Bauhaus-stílusú, központi fűtéses, liftes ház volt. Az áram és a vízvezeték ekkor már általános elvárás volt, és a középosztálybeli lakások túlnyomó többsége fürdőszobával és vízöblítéses WC-vel is rendelkezett. Nem lehetett spórolni a cselédlányon, mert az is kellett. Az öltözködésen sem lehetett egészen spórolni: a fazonnak és az anyagnak követnie kellett a divatot – a kor divat – és társasági lapjai egymással versengve adták a jó tanácsokat, hogyan lehet otthon, saját kezűleg, esetleg a házivarrónő közreműködésével lekoppintani a legújabb "párizsi" divatot.

A szalon – vagy nevezzük inkább szerényen vendégszobának – berendezésénél is tartani kellett a színvonalat: kellett bele egy kb. 10 személyesre bővíthető ebédlőasztal, többé-kevésbé hozzáillő szekrénnel, hozzávaló tálalószekrénnel, ha jó nagy volt a helyiség, belefért egy kártyaasztal meg

néhány fotel. Fontos volt a vitrin, amelyben illett legyen néhány – hajdani gazdagságra emlékeztető monogramos – címeres ezüstartágy, néhány ólomkristály-váza, meg altwien vagy herendi porcelántárgy. Spórolni a háló- meg a gyerekszobán lehetett. Meg az étkezésen. A cselédlány félig-meddig külső megfigyelő volt, így ezt is ravaszul csinálták: az ötfogásos ebéd általános volt (mert hátha éppen betoppan valaki, meg a lány is mit szólna...), az alapanyagokkal azonban lehetett ügyeskedni. Paradox módon ebben a korban viszonylag a középosztály étkezési módja volt a legegészségesebb, ugyanis gyakran ettek főzelékfélét, szószokat, viszont kényszerűségből heti 1-2 alkalomra korlátozták a húsfogyasztást. A háziasszonyokat a szükség leleményessé tette: érdeklődtek a főzési fortélyok, különleges fűszerek és ételkészítési eljárások iránt, így az ő konyhájuk eléggé változatos, olykor kifejezetten érdekes és élvezetes volt. A szárazfőzelékek helyett zöldfőzeléket, hús helyett tejterméket, sok gyümölcsöt, kávé, kakaót fogyasztottak. A lapokban kezdtek feltűnedezni a különféle természetes, egészséges életmódot segítő étrend-javaslatok. Megjelentek a mesterséges tápszerek (Ovomaltine). Már a 20-as években divatba jött a karcsúság, és ez a divat azóta sem múlt el. Hatalmas keletje lett a bombabiztos fogyókúra-recepteknek. Persze, a társadalom szélesebb köreiből lassabban ment az áttörés, a tudat mélyén ott lappangott, hogy a férfiember akkor tekintélyes, ha a derékbőrsége legalább 100 cm körül van. A korszak nagy találmánya többek között a sütőpor. A középosztálybeli ebédek állandó befejező része volt a sütemény.

Voltak az életnek új elemei is. 1934-ben már 340 ezer rádió előfizető volt az országban: a középosztálybeli lakások többsége rendelkezett ilyen készülékkel, ami jelentősen tágította a látókört. Sokaknak volt fonográfjuk és egyre gyarapodó lemezgyűjteményük. Ez aztán a társasági életnek is új lehetőségeket adott: divatba jöttek a zsúrok, az ötórás teák, amelyek lehetővé tették kisebb, nem formális és nem éjszakába nyúló táncmulatságok rendezését. Ezek az alkalmak kifejezetten olcsók voltak: egy kis tea (vagy egyéb ital, de nem berúgásig), egy kis teasütemény, a zenét a rádió vagy a gramofon szolgáltatta, és a legjobb amerikai tangó-rumba- charleston- vagy egyéb éppen divatos számokra lehetett táncolni. Nagy divat lett a mozi: a film hirtelen befolyással kezdett lenni az egész életformára, a sztárok követendő mintákká

